

Το Ρυθμιστικό πλαίσιο της Γεωθερμίας στην Ελλάδα

- **Το παρόν σημείωμα είναι απαραίτητο για:** Όσους ενδιαφέρονται για την παραγωγή ενέργειας, τις επενδύσεις και τη χάραξη πολιτικής.
- **Οφέλη γεωθερμίας:** Είναι μια αξιόπιστη και ανανεώσιμη πηγή ενέργειας χαμηλού λειτουργικού κόστους που μπορεί να αξιοποιηθεί σε έργα παραγωγής ενέργειας μεγάλης-κλίμακας, καθώς και να δημιουργήσει λύσεις θέρμανσης και ψύξης μικρής-κλίμακας. Επιπλέον, διαθέτει το χαμηλότερο αποτύπωμα CO₂.
- **Επόμενα βήματα:** Οι κυριότερες αλλαγές που επιφέρει το Ειδικό Χωροταξικό Σχέδιο των ΑΠΕ, το οποίο κατατέθηκε στα μέσα Οκτωβρίου στο ΥΠΕΝ, θα τεθούν το επόμενο διάστημα σε δημόσια διαβούλευση.

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του ενεργειακού τομέα της Ελλάδας, η αναθεώρηση του ρυθμιστικού πλαισίου για τη γεωθερμία και τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) αποδεικνύεται ως απαραίτητη για τους παραγωγούς ενέργειας και τους επενδυτές. Με το παρόν σημείωμα περιγράφεται το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο και οι επικείμενες αλλαγές που πρόκειται να διαμορφώσουν το μέλλον της ενέργειας στην Ελλάδα.

2. Νομικό καθεστώς Γεωθερμίας στην Ελλάδα

Το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για τη γεωθερμία στην Ελλάδα διέπεται από τον Νόμο 4602/2019, ο οποίος εκσυγχρόνισε το κανονιστικό πλαίσιο για τη γεωθερμία και αντικατέστησε τον Ν. 3175/2003 (ΦΕΚ Α' 207). Επιπλέον, εισήχθη το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για την αξιοποίηση τόσο υψηλής όσο και χαμηλής θερμοκρασίας γεωθερμίας, εισάγοντας ένα ισχυρό πλαίσιο για την εκμετάλλευση και ανάπτυξη των γεωθερμικών πόρων.

Περαιτέρω, το ΥΠΕΝ με την έκδοση δυο Υπουργικών Αποφάσεων, διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στο πλαίσιο της γεωθερμίας και την υλοποίηση του ως άνω νόμου, διασφαλίζοντας αφενός ότι η εξερεύνηση και εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας συμμορφώνεται με τα ρυθμιστικά πρότυπα (Κανονισμός Γεωθερμικών Εργασιών - ΦΕΚ Β' 1960/2021), και, αφετέρου ότι παρέχονται και τηρούνται συγκεκριμένοι όροι όπως και διαδικασία εκμίσθωσης δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης σε γεωθερμικά πεδία εθνικού ενδιαφέροντος και μη χαρακτηρισμένων περιοχών (ΦΕΚ Β' 1460/2022). Οι εκδοθείσες ΥΑ θεσπίζουν καινοτόμες ρυθμίσεις σχετικά με την ορθή και βιώσιμη εκμετάλλευση του γεωθερμικού δυναμικού, τη διαφάνεια των διαγωνιστικών διαδικασιών, καθώς και τα επενδυτικά κίνητρα αναφορικά με την ενθάρρυνση των επενδύσεων και της ανάπτυξης των ΑΠΕ.

3. Αναμενόμενες αλλαγές στο χωροταξικό πλαίσιο για τις ΑΠΕ

Το νέο πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού για τις ΑΠΕ στοχεύει στον εξορθολογισμό της διαδικασίας εγκατάστασης, ιδιαίτερα για φωτοβολταϊκά έργα μικρής κλίμακας. Με τη μείωση της γραφειοκρατίας και τη διαφύλαξη πολιτισμικά και περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών, το προτεινόμενο πλαίσιο επιδιώκει, με αυτόν τον τρόπο, να προωθήσει την επέκταση των ΑΠΕ. Επιπλέον, βασικός στόχος της χωροθέτησης αποτελεί η διασφάλιση ότι τα έργα δεν θέτουν σε κίνδυνο την οικολογική ακεραιότητα ή την ιστορική κληρονομιά των καθορισμένων περιοχών.¹

Ακολούθως, το προταθέν χωροταξικό πλαίσιο για τις ΑΠΕ προβλέπει ουσιώδεις αναβαθμίσεις, οι οποίες αποδεικνύονται σημαντικές, δεδομένης της ενσωμάτωσης προηγμένων τεχνολογιών και συνεκτίμησης περιβαλλοντικών προβληματισμών. Πιο συγκεκριμένα, μια βασική πτυχή των προτεινόμενων αναθεωρήσεων είναι η δημιουργία ευρύτερων ζωνών αποκλεισμού («Περιοχές Αποκλεισμού») αλλά και της απαίτησης για συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, τα οποία στοχεύουν στην εξισορρόπηση της ζήτησης στο δίκτυο.

¹ Το νέο ειδικό χωροταξικό σχέδιο για τις ΑΠΕ (ΣΕΠ-ΑΠΕ). Οι αποκλεισμοί και οι περιοχές υποδοχής αιολικών και φωτοβολταϊκών. Γεωθερμία και μεταλλευτική δραστηριότητα, Ελληνικός Ορυκτός Πλούτος, διαθέσιμο στο <https://www.oryktosploutos.net/2023/11/%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%8C%CF%82-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%87%CF%8E%CE%BD-%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7/I>.

4. Χωροταξικός Σχεδιασμός ΑΠΕ στην Κρήτη

Η ένταξη στο νέο ειδικό χωροταξικό πλαίσιο της περιοχής της Κρήτης, όπου αναμένεται να αναπτυχθούν περισσότερο οι ΑΠΕ τα επόμενα χρόνια, εντάσσεται στις αλλαγές που περιλαμβάνονται στο σχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και υπογραμμίζει τις δυνατότητες για ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας, ενώ ο χαρακτηρισμός πολυάριθμων Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας («ΠΑΠ») αντικατοπτρίζει μια στρατηγική κίνηση για την αξιοποίηση των φυσικών πόρων του νησιού, συμβάλλοντας παράλληλα στην επίτευξη των ευρύτερων ενεργειακών στόχων της Ελλάδας.²

5. Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, αξίζει να τονισθεί ότι το ρυθμιστικό περιβάλλον για τη γεωθερμία και τις ΑΠΕ στην Ελλάδα εξελίσσεται τάχιστα για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, προστατεύοντας παράλληλα την πλούσια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της χώρας. Οι προτεινόμενες αλλαγές στο χωροταξικό πλαίσιο για τις ΑΠΕ αντικατοπτρίζουν μια ισορροπημένη προσέγγιση στην παραγωγή ενέργειας, και, επιπλέον, η τελική έκδοση του νέου νομικού πλαισίου που θα τεθεί σύντομα σε δημόσια διαβούλευση, θα επικαιροποιήσει τη διαδικασία αλλά και τη διευκόλυνση ανάπτυξης των βιώσιμων γεωθερμικών έργων.

Μαρία-Κωνσταντίνα Λιλή-Κόκκορη

Δικηγόρος

LL.M. Energy and Climate Law, University of Groningen

LL.M. Public International Law, Νομική Σχολή Αθηνών,

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

² Χωροταξικός σχεδιασμός ΑΠΕ: Πού επιτρέπονται επενδύσεις και πού όχι - Τι ισχύει για τουριστικές ζώνες, Αττική, νησιά - Δείτε τον χάρτη με τις 68 «Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας», Energypress, διαθέσιμο στο [\[https://energypress.gr/news/horotaxiko-ton-ape-poy-epitrepontai-ependyseis-kai-poy-ohi-ti-ishyei-gia-toyristikes-zones\]](https://energypress.gr/news/horotaxiko-ton-ape-poy-epitrepontai-ependyseis-kai-poy-ohi-ti-ishyei-gia-toyristikes-zones).